

THOUGHT OF NACHMANIDES: NOACH: SECRET OF THE RAINBOW

Gavriel Z. Bellino – October 14, 2015

THIS IS THE SIGN OF THE COVENANT WHICH I MAKE. It would appear from this sign that the rainbow in the cloud was not part of creation and that now God created a new thing by making a rainbow in the heavens on a cloudy day.

(יב־יז) זֹאָת אוֹת הַבְּּרִית אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן. הַפַּשְׁמָע מִן הָאוֹת הַזֶּה שֶׁלֹא הָיָה לֶשֶׁת בָּעָנָן מִפַּעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְעַתָּה בָּרָא ה׳ חֲדָשָׁה לַעֲשׁוֹת לֶשֶׁת בַּשָּׁמַיִם בְּיוֹם עָנָן.

Now commentators have said concerning the meaning of this sign that He has not made the rainbow with its feet bent upward because it might have appeared that arrows were being shot from heaven, as in the verse, "And He sent out his arrows and scattered them on the earth." Instead He made it the opposite of this in order to show that they are not shooting at the earth from the heavens. It is indeed the way of warriors to invert the instruments of war which they hold in their hands when calling for peace from their opponents. Moreover, that the bow has no rope upon which to bend the arrows.

וְאָמְרוּ בְּטַעַם הָאוֹת הַזֶּה, כִּי הַקֶּשֶׁת לֹא עֲשָׂאוֹ שֻׁיִּהְיֶה רַגְלָיוֹ לְמַעְלָה שָׁיֵּרְאֶה כְּאִלוּ מִן הַשְּמַיִם מוֹרִים בּוֹ, וַיִּשְׁלַח חָצָּיו וַיְפִיצֵם בָּאָרֶץ (מְּהִלִּים י״ח ט״ו), אֲכָל עֲשָׂאוֹ בְּהַכֶּךְ מִזֶּה לְהַרְאוֹת שֶׁלֹא יוֹרוּ בּוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, וְכֵן דֶּרֶךְ הַנִּלְחָמִים לַהַפֹּךְ אוֹתוֹ בְּיָדֶם בָּכָה בַּאֲשֶׁר יִקְרְאוּ לְשָׁלוֹם לְמִי שֶׁכְּנֶגְדָּם. וְעוֹד שָׁאֵין לַקְשֶׁת יָתֵר לְכוֹנֵן חצים עליו:

We must perforce believe the words of the Greeks that the rainbow is a natural result of the heat of the sun falling upon damp air for even in a vessel containing water which stands in the sun there is the appearance of the rainbow. וּאֲנַחְנוּ עַל כָּרְחֵנוּ נַאֲמִין לְדִבְרֵי הַיְּוָנִים שֶׁמִּלַהַט הַשֶּׁמֶשׁ בַּאֲוִיר הַלַּח יִהְיֶה הַקֶּשֶׁת בְּתוֹלָדָה, כִּי בִּכְלִי מֵיִם לִפְנִי הַשֶּׁמֶשׁ יִרָאָה כְּמַרְאֵה הַקֵּשֶׁת,

When contemplating the language of Scripture we will understand that it is so, for He said, I have set My bow in the cloud. He did not say, "I set in the cloud," even as He said, This is the sign of the covenant which I make. Moreover, the word kashti (My bow) - [in the possessive form] - indicates that He possessed the bow previously.

וְכַאֲשֶׁר הכתוּב נביז כּז. כּי

נְסְתַּכֵּל עוֹד בִּלְשׁוֹן הַכָּתוּב נָבִין כֵּן, כִּי אָמֵר אֶת לַשְׁתִּי נָתַתִּי בֶּעָנָן, וְלֹא אָמֵר ״אֲנִי נוֹתֵן״ בֶּעָנָן, כַּאֲשֶׁר אָמֵר זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן. וּמִלַּת לַשְׁתִּי מוֹרָה שֶׁהָיְתָה לוֹ הַקִּשֵׁת תִּחָלָה. Therefore, we shall explain the verse thus: "The rainbow which I have set in the clouds from the day of creation will be from this day on a sign of covenant between Me and you; whenever I will see it I will remember that there is a covenant of peace between Me and you."

ְוְלָכֵן נְפָרֵשׁ הַכָּתוּב, הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר נָתַתִּי בֶּעָנָן מִיּוֹם הַבְּּרִיאָה תִּהְיֶה מִן הַיּוֹם הַזֶּה וָהָלְאָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם, שֶׁכָּל זְמָן שֶׁאֶרְאֶנָּה אַזְכִּיר כִּי בְּרִית שָׁלוֹם בִּינִי וּבֵינֵיכֶם:

And should you want to know how the rainbow can be a sign, the answer is that it has the same meaning as the verse, This stone-heap be witness, and this pillar be witness; likewise, For these seven ewe-lambs shalt thou take of my hand, that it may be a witness unto me. Every visible object that is set before two parties to remind them of a matter that they have vowed between them is called a "sign," and every agreement is called a "covenant." Similarly, in the case of circumcision, He said, And it shall be a token of a covenant between Me and you, because of the agreement that all seed of Abraham be circumcised to serve Him with one consent.

וְאָם מְבַקּשׁ מַה שַעם בַּקּשֶׁת לִהְיוֹת אוֹת,

הַנָּה הוּא כְּטַעַם עֵד הַנָּל הַזֶּה וְעֵדָה
הַמַּצִּבָה (לְהַלָּן ל״א נ״ב). וְכֵן כִּי אֶת שֶׁבַע
כְּבְשֹׁת מִּקַח מִיָּדִי בַּעֲבוּר מִּהְיֶה לִי לְעֵדָה
(לְהַלָּן כ״א ל׳), כִּי כָּל הַדָּבָר הַנְּרְאֶה שֶׁיוּשַׁם לְפְנֵי שְׁנַיִם לְהַוְכִּירָם עִנְיָן נָדוּר בֵּינִיהֶם לְפְנֵי שְׁנַיִם לְהַוְכִּירָם עִנְיָן נָדוּר בֵּינִיהֶם יְקְבֵּר אוֹת, וְכָל הַסְכָּמָה בְּיִנִי וּבֵינִיכֶם (לְהַלָּן אָמַר וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבִינֵיכֶם (לְהַלָּן יִיז י״א) בַּעֲבוּר הַהַסְכָּמָה שֶׁיָמוּלוּ כָּל זָרַע אַבִּרה לְעַבְּדוֹ שָׁבֵם אָחָד:

Moreover, when the above-mentioned rainbow is seen in its inverted form, it is a reminder of peace, as we have written. Thus, whether the bow was a newly established phenomenon or one that always existed in nature, the significance thereof as a sign is the same.

ְעוֹד, כִּי כַּאֲשֶׁר תִּרְאֶה בַּהִפּוּךְ הַנִּזְכָּר יִהְיֶה זֵכֶר לַשָּׁלוֹם כַּאֲשֶׁר כָּתַבְנוּ. וּבֵין שֶׁתִּהְיֶה הַקּשֶׁת עַתָּה בֵּין שֶׁהָיְתָה מֵעוֹלָם בַּשָּׂבַע, הַטַעַם בַּאוֹת שֵׁבָּה אֶחָד הוּא:

However, our Rabbis however have a profound secret in this section. They have said in Bereshit Rabbah: "I have set kashti (My bow) in the cloud." This means, "My likeness (Kishooti), that which resembles Me." But is that possible? It is possible only as the straw resembles the fruit. "And it shall come to pass, when I bring a cloud over the earth." Rabbi Yudan said in the name of Rabbi Yehudah the son of Rabbi Shimon, this is like one who had in his hand some heated flour which he wanted to cast upon his son, but [because of his compassion for him] he cast it upon his servant.

אָבֶל יֵשׁ לְרַבּוֹתִינוּ בַּפָּרָשָׁה הַזֹּאת סוֹד נֶעֶלָם. אָמְרוּ בִּבְּרֵאשִׁיתְ רַבָּה (ל״ה גְעֶלָם. אָמְרוּ בִּבְרֵאשִׁיתְ רַבָּה (ל״ה ג׳) אֶת קַשְּׁתִּי נָתַתִּי בָּעָנָן, קַשׁוֹתִי, דְּבָּר שָׁהוּא מוֹקֵשׁ לִי. אָפְשָׁר בֵּן, אֶלָּא קַשִּׁין דְפִּרְיָא. וְהָיָה בְּעַנְנִי עָנָן, רַבִּי יוּדָן בְּשֵׁם רְיִי, וְהָיָה בְּר׳ סִימוֹן אוֹמֵר, מָשָׁל לְאֶחָד ר׳ יְהוּדָה בְּר׳ סִימוֹן אוֹמֵר, מָשָׁל לְאֶחָד שָׁבִּיִדוֹ סֹלֶת רוֹתָחַ וּבִקִשׁ לִתְּנוֹ עַל בְּנוֹ שַׁל בְּנוֹ

There in Bereshit Rabbah it also says: "And the bow shall be in the cloud, and I will look upon it, that I may remember the everlasting covenant between God..." This alludes to the attribute of justice on high. "And every living creature of all flesh that is upon the earth," this alludes to the attribute of justice on earth. The heavenly attribute of justice is stern; the earthly one is sparing. And you already know the saying of the Rabbis concerning one who gazes at the rainbow: "Whosoever takes no thought for the honor of his Maker would have been better off had he not come into the world."

וְשָׁם עוֹד (שָׁם ד׳) וְהָיְתָה הַקּשֶׁת בֶּעָנָן
וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם בֵּין
אֱלֹהִים, זוֹ מִדַּת הַדִּין שֶׁל מֵעְלָה וּבֵין כָּל
גָּפֶשׁ חַיָּה בְּכָל בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ זוֹ
מַדַּת הַדִּין שֶׁל מַטָּה, מִדַּת הַדִּין שֶׁל מַעְלָה וּכְיַר מְשָׁה וּמִדַת הַדִּין שֶׁל מַטָּה רָכָּה. וּכְבָר לָשָׁה וּמִדַת הַדִּין שֶׁל מַטָּה רָכָּה. וּכְבָר יָדַעְתָּ מַאֲמָרָם (חַגִּיגָה י״ט.) בַּמִּסְתַּבֵּל בַּקּשֶׁת כָּל שֶׁלֹא חָס עַל כְּבוֹד קוֹנוֹ רָאוּי לוֹ שֶׁלֹא בָּב לַעוֹלַם:

And if you will be worthy to understand the words of the Rabbis, you will know that the explanation of the verses is as follows: *My bow* - which is symbolic of the attribute of justice, set in the cloud, shall be at the time of judgment *for a token of the covenant*.

וְאָם זָכִיתָ לְּהָבִין דְּבְרֵיהֶם תִּדַע כִּי פֵּרוּשׁ הַכָּתוּב כֵּן, אֶת לַשְׁתִּי שֶׁהִיא מִדַּת הַדִּין הַנְּתוּנָה בֶּעָנָן בְּעֵת הַדִּין תִּהְיֶה לְאוֹת בְּרִית:

"And it shall come to pass when I bring clouds over the earth," meaning that when God will not make His countenance shine upon the earth on account of the sins of its inhabitants — "My attribute of justice will be seen in the cloud, and I will remember the covenant in a remembrance of mercy, and I will have compassion on the little ones that are on the earth." Thus, this token and the covenant are like the token of circumcision and the covenant thereof, and the language of the verses is very appropriate for the subject.

וְהַיָּה בְּעַנְנִי עָנָן עַל הָאָרֶץ. שֶׁלֹא יָאֵר ה׳ פָּנָיו אֵלֶיהָ מִחַשְּאוֹת יוֹשְׁכֵּיהָ וְנְרְאֲתָה מִדַּת הַדִּין שֶׁלִּי בֶּעָנָן, וְאֶזְכֹּר אֶת הַבְּרִית בְּזֵכֶר הָרַחֲמִים, וְאֶחְמֹל עַל הַשַּף אֲשֶׁר בָּאָרֶץ. וְהִנֵּה הָאוֹת הַזֶּה וְהַבְּּרִית הוּא אוֹת הַמִּילָה וְהַבְּּרִית שֶׁבָּה, וּלְשׁוֹן הַמְּקְרָאוֹת נָאוֹת מְאֹד לָעִנְיָן.

And thus the Rabbis in the above Midrash have explained the expression "between God" as referring to the attribute of justice on high, which is *gevurah* (strength), and that which is upon the earth as being the attribute of justice on earth, which is a kindly attribute, conducting the world together with the attribute of mercy, for Scripture does not say "that which is *in* the earth," but only "that which is *on* the earth." I have already hinted at the secret of the Rabbis concerning the name "earth." But Rashi wrote, "Between God - between the attribute of justice on high and you." But our Rabbis did not intend to imply this interpretation in their Midrash.

וְהָגָּה פֵּּרְשׁוּ בֵּין אֱלֹהִים מְדֵּת הַדִּין שֵׁל מַעְלָה שָׁהִיא הַגְּבוּרָה, וַאֲשֶׁר עַל הַּאָרֶץ מִדַּת הַדִּין שֶׁל מַטָּה, שָׁהִיא בִּנְהָגָת הַאָּרֶץ עִם הָרַחֲמִים, כִּי לֹא אָמַר אֲשֶׁר בָּאָרֶץ עִם הָרַחֲמִים, כִּי לֹא אָמַר אֲשֶׁר בָּאָרֶץ רַק אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ, וְבְשִׁר בָּאָרֶץ ר׳ י״ג) סוֹדָם בְּשֵׁם הָּאַרֶץ, וְרַשִּׁיִי כָּתַב בֵּין מִדַּת הַדִּין שֶׁל הָאָרֶץ, וְרַשִּׁיִי כָּתַב בֵּין מִדַּת הַדִּין שֶׁל מַעְלָה וּבִינִיכֶם, אֲבָל רַבּוֹתִינוּ לֹא לְכָדְּ